

**A Kúria
mint másodfokú bíróság**

végzése

Az ügy száma: Kpkf.II.39.320/2022/4.

A tanács tagjai: Dr. Kovács András a tanács elnöke

Dr. Bögös Fruzsina előadó bíró

Dr. Tóth Kincső bíró

A felperes: felperes1

cím1

A felperes képviselője: Francsics és Társai Ügyvédi Iroda

cím2

Az alperes: Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal

cím3

Az alperes képviselője: jogi képviselő1 jogtanácsos

A per tárgya: gyámügyi határozat jogszerűsége vizsgálata

A fellebbezést benyújtó fél: felperes

Az elsőfokú bíróság határozatának száma: Győri Törvényszék 8.K.700.013/2022/4. számú végzése

Rendelkező rész

A Kúria a Győri Törvényszék 8.K.700.013/2022/4. számú végzését hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot az eljárás lefolytatására utasítja.

A végzéssel szemben további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes kk. H.A.K. gyermekvédelmi gyámja. Az alperes mint gyámügyi hatóság 2021. november 26. napján kelt GY-07/03/53-41/2021. számú határozatával a nevelésbevitel felülvizsgálata eredményeként kk. H.A.K. gyermek nevelésbe vételét és a gyermekre vonatkozó egyéni elhelyezési terveket, valamint a felperes gyámi tisztségét fenntartotta. Egyúttal H.S. és H.V.H. szülők kérelmére megváltoztatta gyermek vonatkozásában a kapcsolattartást akként, hogy a korábbihoz képest egy órával hosszabb időtartamban szabályozta.

[2] A felperes az alperes döntésével szemben keresetet terjesztett elő, amelyben kérte annak megváltoztatását, a szülők kapcsolattartásra vonatkozó kérelmének elutasítását, és az alperes kötelezését a szülők szülői felügyeleti jogának megszüntetésére irányuló bírósági per megindítására. Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság végzése

[3] A Győri Törvényszék 8.K.700.013/2022/4. sorszámú végzésével a felperes keresetlevelét visszautasította a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 48. § (1) bekezdés c) pontjára hivatkozással, megállapítva, hogy a felperes nem rendelkezik keresetindítási joggal és erre tekintettel nem tartozik a privilegiált felperesi körbe.

[4] A végzés indokolása szerint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 10. § (1) bekezdése az általános ügyfélfogalmat határozza meg, míg (2) bekezdése a jogszabályi ügyfélfogalmat szabályozza, miszerint törvény vagy kormányrendelet meghatározott ügyfajtában megállapíthatja azon személyek és szervezetek körét, akik (amelyek) jogszabály erejénél fogva ügyfélnek minősülnek. Az ügyben alkalmazandó, a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer) taxatíve nevesíti azokat a személyeket – köztük a gyermekvédelmi gyámot –, akik a gyermekvédelmi gondoskodás

keretébe tartozó egyes eljárásokban az Ákr.-ben foglaltak vizsgálata nélkül ügyfélnek minősülnek, ugyanakkor csak akkor, ha a gyámhatóság a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó egyes eljárásokban kifejezetten a feladatkörükbe tartozó döntést hoz.

[5] Kifejtette a bíróság, hogy jelen esetben a felperes mint gyermekvédelmi gyám feladatkörébe a a szülői kérelemre történő kapcsolattartás szabályozása, illetve a perindítás szükségességének értékelése nem tartozik, a Gyer. 7/A. §-ban foglalt kettős feltétel nem teljesül, a felperes nem támadott keresetlevelében a gyermekvédelmi gyám feladatkörébe tartozó, feladatához közvetlenül kapcsolódó jogot vagy kötelezettséget megállapító rendelkezést, így a felperes jelen eljárásban nem minősül ügyfélnek.

A fellebbezés

[6] Az elsőfokú végzéssel szemben a felperes fellebbezést terjesztett elő, amelyben a Kp. 114. § (2) bekezdés b) pontjára hivatkozva kérte annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság eljárás lefolytatására kötelezését a Kp. 114. § (4) bekezdése alapján.

[7] A fellebbezés szerint a végzés sérti az Ákr. 10. § (1)-(2) bekezdéseit, a Gyer. 7/A. § ac) pontját. A felperes előadta, hogy a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 86. § (1) bekezdés c) pontja szerint a gyermekvédelmi gyám speciális feladatai közé tartozik a gyermek szüleivel való kapcsolattartás figyelemmel kísérése, elősegítése, mely alátámasztja ügyféli jogállását. Álláspontja szerint a Gyvt. szabályai alapján a nevelésbe vétel és az elhelyezési terv elengedhetetlen szereplője a gyermekvédelmi gyám, aki a gyermek törvényes képviselője, és a nevelésbe vétel felülvizsgálata az egyéni elhelyezési terv módosítását is jelenti, erre tekintettel a Gyer. szerinti konjunktív feltétel fennáll. Továbbá hivatkozott arra, hogy a nevelésbe vétel felülvizsgálata során a hatóság a gyermekvédelmi gyámot mint ügyfelet idézi a tárgyalásra.

[8] Utalt arra is, hogy a gyermekvédelmi gyám a gyermek nevében is megindíthatta volna a pert, mely esetben az ügyféli jogosultság nem lenne kérdéses. Hivatkozott továbbá a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 4:193. §-ra a szülői felügyelet megszüntetése iránti per megindítására jogosultak vonatkozásában, állítva, hogy a támadott végzés ezen jogot vonta el.

[9] Az alperes a fellebbezésre tett észrevételében előadta, hogy a támadott végzés jogszerű, álláspontja szerint a vitatott határozat nem tartalmaz a gyermekvédelmi gyám feladatkörébe tartozó rendelkezést, legfeljebb azt érinti.

A Kúria döntése és jogi indokai

[10] A fellebbezés alapos.

[11] A Kúria a Kp. 112. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság végzését a fellebbezés keretei között bírálta felül. A vizsgálat

során megállapította, hogy a felperes helyesen hivatkozott arra, hogy a keresetlevél visszautasításának nem volt helye az alábbiak szerint.

[12] A Kp. 17. § a) pontja szerint a per megindítására jogosult az, akinek jogát vagy jogos érdekét a közigazgatási tevékenység közvetlenül érint. A Kp. 48. § (1) bekezdés c) pontja szerint a bíróság a keresetlevelet visszautasítja, ha a a pert nem a jogszabályban erre feljogosított személy indítja. A Kp. 88. § (1) bekezdés b) pontja akként rendelkezik, hogy a bíróság a keresetet elutasítja, ha a felperes jogának vagy jogos érdekének közvetlen sérelme nem állapítható meg.

[13] Jelen ügyben az elsőfokú bíróság a felperes keresetindítási jogosultságának hiányára hivatkozva visszautasította a keresetlevelet, mivel álláspontja szerint a felperes nem minősült ügyfélnek.

[14] Ahogy az elsőfokú bíróság helyesen utalt rá, az Ákr. rendszerében kétféle ügyfélfogalom különböztethető meg: az első az Ákr. 10. § (1) bekezdésében szereplő általános ügyfélfogalom, amely alapján a hatóságnak esetről-esetről vizsgálnia kell a jog, jogos érdek fennállását, míg az Ákr. 10. § (2) bekezdésben meghatározott esetben jogszabály ex lege kijelöli azokat a személyeket, szervezeteket, akik, amelyek az (1) bekezdésben foglaltak vizsgálata nélkül ügyfélnek minősülnek. A Gyer. 7/A. § az Ákr. 10. § (2) bekezdésére reflektálva határozza meg azt a személyi kört, amely esetében az elsőfokú bíróság és a felek által is azonosított két feltétel fennállása esetén nincs szükség az Ákr. 10. § (1) bekezdésében foglalt vizsgálat elvégzésére. Minden más esetben, azaz amikor külön jogszabály alapján nem állapítható meg az ügyféli minőség, a hatóság – és a bíróság – nem mentesül az Ákr. 10. § (1) bekezdésében foglaltak vizsgálatától. Tehát az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte és alkalmazta az Ákr. 10. § ügyfélfogalomra vonatkozó szabályát és állapította meg, hogy a felperes nem ügyfél, anélkül hogy a jog, jogos érdek fennállásának vizsgálatát elvégezte volna.

[15] Ugyanakkor fontosnak tartja kiemelni a Kúria, hogy azáltal, hogy elsőfokú bíróság ebben a körben tévesen értelmezte a vonatkozó jogszabályt és nem minősítette ügyfélnek a felperest, nem tudta elvégezni a Kp. 17. § a) pont szerinti vizsgálatot és nem tudta annak helyes eljárásjogi következményét levonni. Ugyanis ahogy arra a Kp. indokolása és kommentárja is rámutat, valamint a kúriai gyakorlatban is tükröződik, eltérő jogkövetkezmény kapcsolódik a keresetindítási jogosultság hiányához és a jog, jogos érdek fenn nem állásának, azaz a keresetőségi jog hiányának a megállapításához. Előbbi a keresetlevél visszautasításához vezet, míg utóbbi jogkövetkezménye kizárólag a kereset érdemében hozott ítéletben vonható le [Kp. 88. § (1) bekezdés b) pont].

[16] Míg a keresetőségi jog (perbeli legitimáció) alapvetően anyagi jogi kérdés, addig a keresetindítási jog eljárásjogi szempontot rögzít. A 3/2006. Közigazgatási Jogegységi Határozat a tartalmában lényegileg azonos Ket. és 1952. évi Pp. szabályozása kapcsán is arra mutatott rá, hogy a felperes törvényi érdekeltiségének hiánya általában csak a kereset érdemi vizsgálata során állapítható meg, mely megállapítás már a korábbi joggyakorlatban is tükröződött (EBH2004.1042., BDT2004.1080., BDT2003.758.).

[17] Ezt az elvet az Ákr. és a Kp. hatálybalépése után a Kúria is több ízben megerősítette, rögzítve, hogy ha a jog, jogos érdek vizsgálatát el kell végezni, akkor nincs helye a keresetlevél Kp. 48. § (1) bekezdés c) pontja szerinti visszautasításának, és a keresetet ítélettel kell elutasítani a Kp. 88. § (1) bekezdés b) pontja alapján, ha a felperes jogának, jogos érdekének közvetlen sérelme nem állapítható meg. (Kpkf.II.40.731/2021/2., Kpkf.III.45.053/2021/2.). A Kúria azt is kimondta, hogy a Kp. 48. § (1) bekezdés c) pont alkalmazásának akkor lehet helye, ha érdemi vizsgálat nélkül megállapítható a perbeli legitimáció hiánya (Kpkf.VII.41.139/2021/3., Kpkf.VI.39.439/2021/2.), vagy ha a keresetlevél benyújtója nem tartozik a jogszabályban külön megjelölt személyi körbe, amennyiben csak a jogszabályban megjelölt személyek indíthatják meg a pert (Kpkf.II.40.731/2021/2.).

[18] Jelen ügyben az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte az Ákr. 10. § (1) és (2) bekezdését és a Gyer. 7/A. §-át, mivel a Gyer. vonatkozó szabálya nem a keresetindításra kizárólag jogosult személyeket jelöli meg, hanem azt a személyi kört jelöli ki, amely a jog, jogos érdek vizsgálata nélkül ügyfélnek minősül a hatósági eljárásban. Ez ugyanakkor nem jelenti azt, hogy csak ezen személyek lehetnek ügyfelek, az ezen a személyi körbe nem tartozó személyek esetén az Ákr. 10. § (1) bekezdése szerinti jog, jogos érdek vizsgálata szükséges. Ez utóbbi a Kp. 17. § a) pontja szerint a perbeli legitimáció alapja is; a perindítási jogosultságnak ezért az sem feltétele, hogy az adott fél ténylegesen ügyfélként részt vett-e a közigazgatási eljárásban, ha a közvetlen jogi érintettsége fennáll. E tekintetben a keresetelési jog körébe tartozó, az igényérvényesítési jogosultságra, a jogviszony tartalmára is kiható vizsgálat szükséges, amelyet csak a perben lehet elvégezni. Ha az ekként lefolytatott vizsgálat alapján a bíróság megítélése szerint a felperes jogát, jogos érdekét a közigazgatási tevékenység közvetlenül nem érinti, a keresetet a Kp. 88. § (1) bekezdés b) pontja alapján ítélettel kell elutasítani.

[19] A Kp. 114. § (4) bekezdése szerint amennyiben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság keresetlevelet visszautasító végzéséről állapítja meg, hogy jogszabálysértő, azt hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot az eljárás lefolytatására kötelezi.

[20] Mindezek alapján a Kúria a rendelkező részben foglaltak szerint határozott. A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak a fentiekben foglaltakra figyelemmel kell vizsgálnia a felperes perindítási jogosultságát.

Záró rész

[21] A Kúria a fellebbezést a Kp. 114. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[22] A felperes és az alperes a másodfokú eljárásra vonatkozó perköltség-igényt nem jelölt meg, ezért arról a Kúriának nem kellett határoznia.

[23] A másodfokú eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés a) pontja alapján illetékmentes.

[24] A Kúria végzése ellen a fellebbezést a Kp. 112. § (2) bekezdése, a felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. április 20.

Dr. Kovács András s.k. a tanács elnöke, Dr. Bögös Fruzsina s.k. előadó bíró,
Dr. Tóth Kincső s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő